

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดทำ การสำรวจการย้ายถิ่นของประชากรเป็นประจำทุกปีมาตั้งแต่ พ.ศ. 2517 โดยทำการสำรวจการย้ายถิ่นของประชากรเข้ามาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และระหว่างปี พ.ศ. 2526-2533 โครงการนี้ได้ขยายขอบข่ายการสำรวจออกไปยังจังหวัดต่างๆที่อยู่ในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานครและจังหวัดที่อยู่ในส่วนภูมิภาคซึ่งกำหนดให้เป็นเมืองหลักในการพัฒนา แต่เนื่องจากผลของการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา ที่มุ่งเน้นให้มีการกระจายความเจริญจากส่วนกลางไปสู่ภูมิภาค และส่งเสริมให้มีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมในภูมิภาค ทำให้ประชากรในภูมิภาคต่างๆมีการอพยพย้ายถิ่นเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการย้ายถิ่นของประชากรในเขตชนบทเข้ามาทำงานทำในเขตเมือง

ในปี พ.ศ. 2535 สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ขยายขอบข่ายการสำรวจการย้ายถิ่นของประชากรให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศขึ้นเป็นครั้งแรกและกำหนดให้มีการสำรวจทุก ๆ 2 ปี ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการย้ายถิ่นของประชากรอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง สามารถนำไปใช้ประกอบในการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนเกี่ยวกับการกระจายตัวและการตั้งถิ่นฐานของประชากรในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาโครงการต่างๆ และแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการย้ายถิ่นของประชากร

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการสำรวจ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการย้ายถิ่นของประชากรในช่วงระยะเวลา 2 ปี ก่อนการสำรวจ ซึ่งได้แก่

- 1) ข้อมูลพื้นฐานทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ของผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่น เช่น อายุ เพศ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ สถานภาพการทำงาน เป็นต้น
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับการย้ายถิ่น เช่น จำนวนผู้ย้ายถิ่น ทิศทางและกระแสการย้ายถิ่น รูปแบบการย้ายถิ่น เหตุผลของการย้ายถิ่น สถานที่เกิดของผู้ย้ายถิ่น การคาดหมายที่จะอาศัยอยู่ในที่อยู่ปัจจุบัน การส่งเงินหรือสิ่งของกลับของผู้ย้ายถิ่น ตลอดจนข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับที่อยู่ปัจจุบันของผู้ย้ายถิ่น เป็นต้น

การดำเนินการสำรวจ

การสำรวจการย้ายถิ่นของประชากร พ.ศ. 2540 ได้ดำเนินการสำรวจในช่วงเดือนกันยายน - พฤศจิกายน 2540 พร้อมกันทุกจังหวัดทั่วประเทศ ประชากรที่อยู่ในขอบข่ายการสำรวจคือ บุคคลที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนส่วนบุคคลและครัวเรือนพิเศษทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล จำนวนครัวเรือนที่อยู่ในข่ายการสำรวจมีทั้งสิ้นประมาณ 37,500 ครัวเรือน โดยกระจายอยู่ในชุมชนอาคาร/หมู่บ้านตัวอย่าง ซึ่งมีทั้งสิ้น 2,500 ชุมชนอาคาร/หมู่บ้าน ตามภาคและเขตการปกครองทั่วประเทศ

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ครัวเรือน หรือสมาชิกในครัวเรือน ที่ตกเป็นตัวอย่างโดยพนักงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

การปิดตัวเลข

ในตารางสถิติ ผลรวมของแต่ละจำนวนอาจไม่เท่ากับยอดรวม ทั้งนี้เนื่องมาจากการปิดตัวเลขทศนิยมของแต่ละจำนวนให้เป็นจำนวนเต็ม

การเสนอผล

การเสนอผลในตารางสถิติจะเสนอในระดับภาค รวมทั้งหมด 5 ภาคคือ กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

CHAPTER 2

DEFINITIONS

Migration

Migration refers to the movement across village or municipal area or abroad of persons who had changed their place of residences within the two years preceding the first day of the survey or during September 26, 1995 to September 25, 1997

Change of municipal areas or villages by expansion of the municipal areas or the administrative redevision of villages, while the person or the household still stays in the original place as well as change of residence is being made within the Bangkok Metropolis or Pattaya are not considered migration.

1. Recent migrants are persons who had changed their place of residences (village or municipal area or abroad) within the two years preceding the first day of the survey.

2. Inter-changwat migrants are migrants whose last place of previous residences were in different changwat from their changwat of residences at the first day of the survey.

3. Inter-regional migrants are migrants whose last place of previous residences were in different region from their region of residences at the first day of the survey.

4. Lifetime migrants are persons of all ages who were born outside their changwat of residences at the time of the first day of the survey.

Municipal Area

A municipal area is a legal unit established by the Royal Decree of the 1953 Municipal Act and refers to the Bangkok Metropolitan Area and Pattaya Area which are the legal unit established by the 1985 Bangkok Metropolis Act and the 1978 Pattaya Act respectively.

Since there is no official urban or rural in Thailand, the data presented for municipal and non-municipal areas in this report are sometime designated as urban and the latter as rural.

Level of Educational Attainment

Educational levels are classified as follows:

1. No education means all persons who never attended school or had no education

2. Less than the elementary education means all persons who completed a grade lower than the highest grade of the elementary education.

3. Elementary education means all persons who had completed Pratom 6 (according to the 1977 National Educational Plan) or Pratom 7 or formerly Matayom 3 or 3rd year of lower vocational education (this curriculum was terminated in 1961)

4. Lower secondary means all persons who had completed Matayom 3 (according to the 1977 National Educational Plan) or Matayomsuksa 3 or formerly Matayom 6 or 3rd year of upper vocational education (this curriculum was terminated in 1969) or held provincial certificate (this was already terminated) or held certificate on elementary teacher education (this was already terminated).

5. Upper secondary means all persons who had completed at least Matayom 6 (according to the 1977 National Educational Plan) or Matayomsuksa 5 or formerly Matayom 8 or held certificate for vocational education or certificate for teacher education or certificate for elementary teacher education. means all persons who had completed at least diploma level or equivalent in academic, vocational and teacher stream. Included in this category were military and police cadet who had completed their education.

6. University

7. Short-course vocational means all persons who had completed at least vocational education of less than 1 year course and received the certificate or certifying letter. Basic knowledge of the student which were prerequisite to the course might vary according to major subject of study but at least they had to complete Pratom 4 or equivalent.

8. Other means all persons whose educational attainment could not be classified in any of the listed categories.

Economically Active Population

All persons aged 13 years and over were employed on the day during the seven days preceding the first day of the survey (September 19 - 25, 1997) as well as experienced workers and new workers who were looking for work and those waiting for farm season were counted as the economically active population.

Employed Persons

Persons, 13 years of age and over who during the seven days preceding the first day of the survey (September 19 – 25, 1997)

1. worked for at least one hour for wages, profits, dividends or any other kind of payment, in kind; or

2. did not work at all but had regular jobs, business enterprises or farms from which they were temporarily absent because of illness or injury, vacation or holiday, strike or lockout, bad weather, off-season or other reasons, such as temporary closure of the work place, whether or not they were paid by their employers during their period of absence, provided that in the case of a temporary closure of the work place, the expectation was that it would be reopened within 30 days from the date of closure and they would be recalled to their former job; or

3. worked for at least one hour without pay in business enterprises or on farms owned or operated by household heads or members.

Unemployed Persons

Persons, 13 years of age and over who during the seven days preceding the first day of the survey (September 19 - 25, 1997) did not work even for one hour, had no jobs, business enterprises, or farms of their own, from which they were temporarily absent, but were available for work.

Persons in this category include:

1. those who had been looking for work, during the preceding 30 days,
2. those who had not been looking for work because of illness or belief that no suitable work was available, waiting to take up a new job, waiting for agricultural season or other reasons.

Seasonally Inactive Persons

Persons 13 years of age and over, who during the seven days preceding the first day of the survey (September 19 - 25, 1997), were neither employed nor unemployed as defined above, but were waiting for the appropriate season, being persons who usually worked without pay on farms, or in business enterprises engaged in seasonal activities owned or operated by the head of the household or any other member of the household.

Job

A job is defined as any of the following:

1. Work for cash wages, salaries or for pay "In kind," or
2. Work for profit on own farm or in own or partly own business, or
3. Work without pay or profit on a farm or in a business owned or operated by the head or any member of the household.

Work Status

Work status refers to the status of a person's occupation in the seven days preceding the first day of the survey. If a person had more than one job, the work status corresponding to the occupation recorded was asked. Work status was classified as follows:

1. Employer : is defined as a person who operates his or her own economic enterprise or engages independently in a profession or trade and hires one or more employees.

2. Government employee is defined as a person who works for pay in a government agency. Included in this category, therefore are civil servants, police, municipal officers and employees.

3. Private employee is a person who works for pay in a non-governmental enterprise owned and operated by an employer.

4. Government enterprise employee is a person who work for pay in a government enterprise.

5. Own account worker is a person who operated an enterprise on his own account or jointly with others in the form of a partnership either for profit or dividends but without engaging any employees.

6. Unpaid family worker is a person who works without pay on a farm or in a business enterprise owned or operated by the household head or any other member.

Occupation

Occupation refers to the kind of work on which a person spent most of the time during the given period. For a person who worked more than one job, only the job at which he worked more number of hours was recorded. If the number of working hours for each job was the same, the job which gave him higher income was recorded .

1. Current occupation refers to occupation during the seven days preceding the first day of the survey (September 19 - 25, 1997)

2. Former occupation refers to occupation before migration.

Expected Duration of Residence

The expected duration of residence was the period of time that migrants have lived in and were planning to live in villages or municipal areas where were their place of current residences (including the duration since arrival and expected duration until departure).